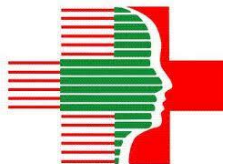

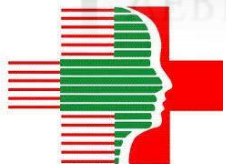
A védőnői méhnyakszűrés szervezése, végzése és napi tevékenységbe illesztése

Tóth Tímea védőnő

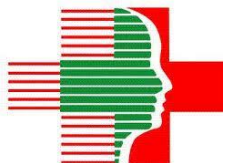
Körzetemről

- Pályafutásom 1997-ben kezdtem Verpeléten.
- 4086 fő által lakott település Heves megye szívében, az egri kistérségben.
- Jellemző a lakosságra a hátrányos helyzet, magas az alacsony iskolai végzettségűek aránya.

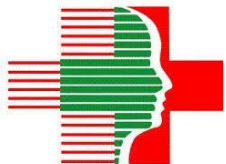
A méhnyakszűrő programhoz való csatlakozásom indíttatásai

- Egészségfejlesztés
- Családközpontú gondozás (nővédelem)
- Magas a célpopuláció aránya
- Új kihívás

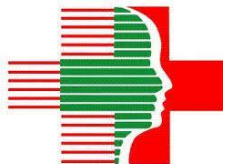
Mit jelent számomra a Védőnői Méhnyakszűrő Programban való részvétel

- Új szakmai ismereteket és tudást.
- Bővülő védőnői szolgáltatást a női lakosság ellátásában.
- A gondozottakkal való kapcsolat átalakulását.
- A védőnői hivatás elismertségének javulását.

Tapasztalataim, sikereim

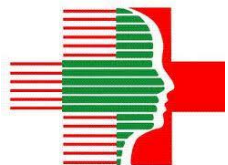
- Elutasítás
- Érdeklődés
- Megjelenés
- Kapcsolatok
- Hálások

A projekt az Európai Unió támogatásával valósul meg.

Érzéseim...

- Jó érzés..
- Bizalom
- Lehetőség

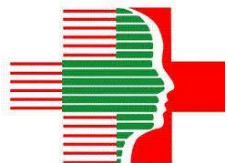

A projekt az Európai Unió
támogatásával valósul meg.

A szűrés

Definíció:

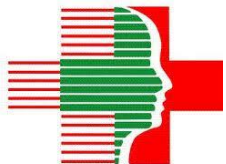
A szűrővizsgálat, olyan vizsgálat, amelynek célja a betegség tüneteit nem mutató(tünetmentes)személy esetleges betegségének vagy állapotának-ide értve a betegségre hajlamosító kockázati tényezőket is-korai felismerése.

Cél:

Arra irányul, hogy alkalmunk legyen beavatkozni a betegség természetes lefolyásába, megszakítva a kialakulás folyamatát.

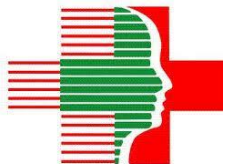
A szűrés célja a daganat miatti halálozások csökkentése.

A szervezett szűrés elemei, kritériumai

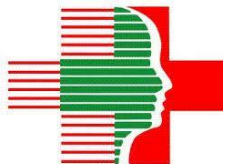
- A szűrővizsgálat megalapozott módszere a nagy jelentőséggel bíró népegészségügyi problémák halálozási számának mérséklését célozza meg.
- Fontos eleme a lakosság szervezett szűrésének, hogy meghatározott közigazgatási egységben valósul meg, ahol a céllakosság egyénileg azonosítható.
- Szakmai protokoll szabályozza.
- Személyre szól a behívási és követési rendszer.

- A minőségbiztosítás megvalósulása.
- Kritérium, hogy könnyen kivitelezhető és biztonsággal elvégezhető legyen.
- Költséghatékonyság a korai felismerés szempontjából.
- A vizsgált személynek ne okozzon fájdalmat és kényelmetlenséget.

A szervezett szűrésen való részvétel önkéntes!

Ismernünk kell, hogy a szűrővizsgálat az egészség tudatában lévő embereket mozdít ki nyugalmaikból, és felvillantja előttük a betegség lehetőségét.

VMMP

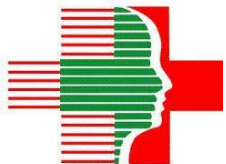
Egészségügyi Minisztérium kezdeményezésére és támogatásával, Országos Tisztifőorvosi Hivatallal (OTH) kötött megállapodás keretében valósult meg.

Megvalósítása

- OTH + ÁNTSZ intézeteinek közreműködésével
- önként jelentkező védőnők részvételével.

Program meghirdetése (2008. november)

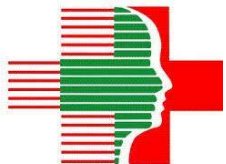
→ községeket/nagyközségek területi védőnői számára

A védőnői hivatásba illeszkedik e- a méhnyakszűrés?

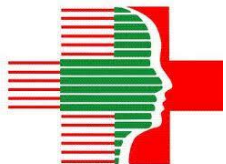
A védőnők - a népegészségügy és a prevenció
szakemberei

- 1915 (Stefánia Szövetség) - csecsemő halandóság
leküzdése
- 1930-as évek (Zöld kereszt) – fertőző betegségek
leküzdése
- 1975 (felsőfokú védőnőképzés) - preventív ellátásban
nagyobb önállóság, felelősség
- 2009-2013 VMP - népegészségügyi célú
méhnyakszűrés végzése korszerű, hatékony, szélesebb
körű preventív tevékenységre hívták meg a védőnőket

A védőnők bevonása által:

- méhnyakszűrés nemzetközi gyakorlatához igazodunk,
- növekszik a méhnyakszűréshez való hozzáférhetőség
községekben - védőnői tanácsadóknál
- megtörténik a szűrendők személyes megszólítása,
szűrésre ösztönzése, megnyerése
- egészség-tudatos magatartás növelése
ismeret átadás → félelem csökkentés, egyéni felelősség
növelése

Az első program (VMMP)eredményesnek bizonyult Programok megvalósulása

ugyanolyan elvek, módszerek mentén + előző évi tapasztalatok

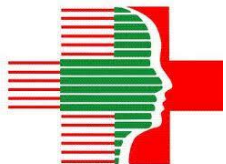
Nehézségek, kihívások:

Programok rövid időtartama, rövid szűrési idő

2-3hónapos szervezés/előkészítés, majd rövid szűrési idő

2009: 4-5 hó, 2010: 3 hó 2011: 4-5 hét

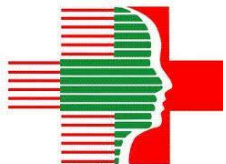
Először történt védőnői méhnyakszűrés hazánkban
ismeret hiány miatt - elfogadottsága és támogatása nem volt teljes körű (társ-szakmák)

Lakossági elégedettség mérése

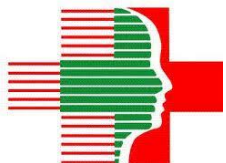
Heves és Nógrád megyében a 2011. évi program során a lakosság elégedettségének mérése történt kérdőíves formában.

- 28 védőnő
- 34 település
- 705 fő(kérdőívet kitöltő)

Célja: a védőnői szűrésen résztvevő nők

1. Társadalmi helyzetének és egészségkultúrájának megismerése (életkor, iskolai végzettség, méhnyakszűrésen való részvétel gyakorisága)
2. A védőnői szűrésen való részvétel indokainak
3. A védőnői kenetvétellel kapcsolatos tapasztalataiknak észrevételeiknek a megismerése
4. Annak feltérképezése, hogy van-e igény a lakosság részéről a védőnői méhnyakszűrésre?

A lakosság megkérdezése

Célcsoportja:

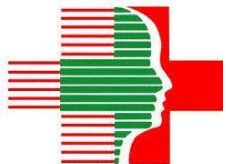
2011. évben védőnői méhnyakszűrésen résztvevő hölgyek

A felmérés időszaka:

2011. május-június hónap

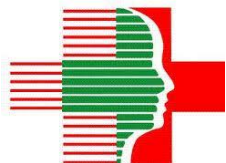
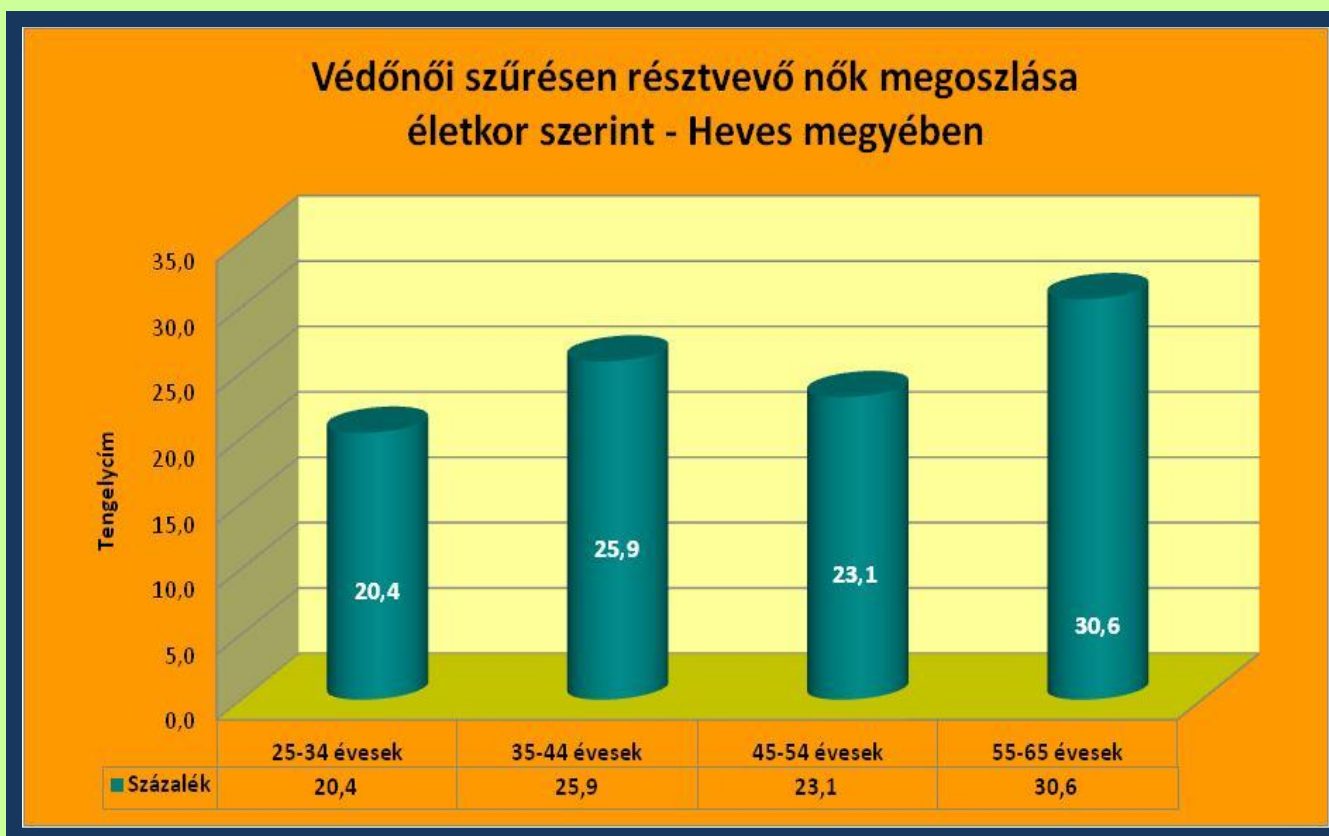
Adatgyűjtés módja: kérdőíves forma

- Önkéntes, egyéni és anonim módon történő kitöltés
- Egységes kérdőív, zárt kérdésekkel, alternatív (2 válaszlehetőség) és szelektív (több válasz is lehetséges) válaszadási lehetőségekkel, a végén egy nyitott kérdéssel.

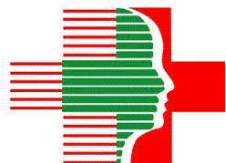
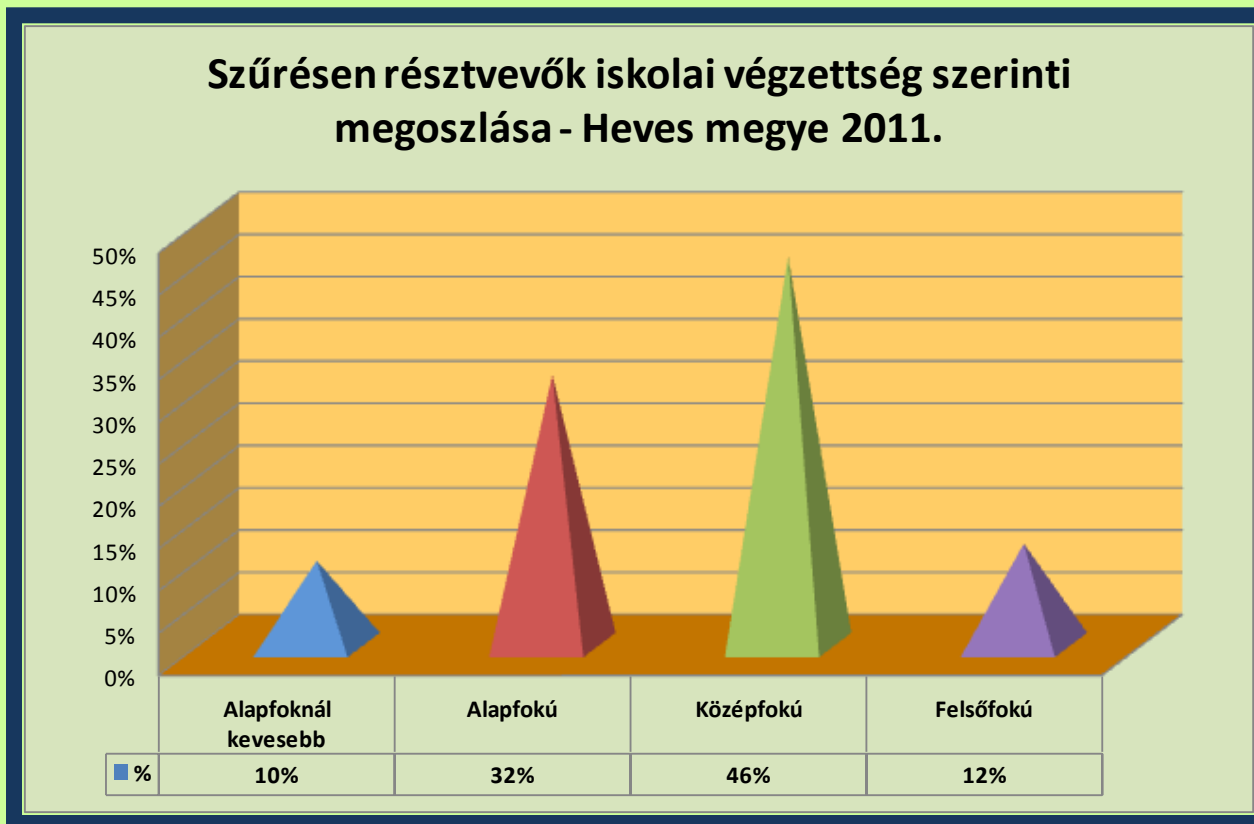
Életkor szerinti megoszlás

A szűrésen résztvevő nők 53,7 %-a 45 - 65 év közötti

Iskolai végzettség

A válaszadók 42,0 %-a alacsony iskolai végzettségű

Szűrési hajlandóság

A válaszadók 63,0 %-a nem jár rendszeresen szűrésre
A válaszadók 56,0 %-a 4 évnél régebben,
19 %-a 11 évnél régebben vett részt méhnyakszűrésen.

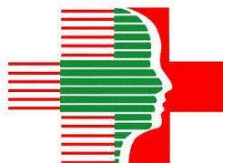
Miért választotta a védőnői szűrést?

81,7 % - lakóhelyhez közel, utazás nélkül tudta igénybe venni a szűrést

54,0 % - a védőnővel való korábbi kapcsolat meghatározó volt

46,0 % - a kenetvételt nő végezte

1,2% - ÁNTSZ behívó levél

A lakosság tapasztalatai

84,6% - teljes körű tájékoztatást kapott a védőnői szűrésről

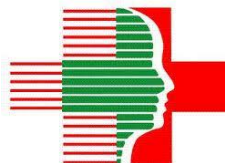
77,8% - tapintatot, diszkréciót, intimitást tapasztalt

75,4% - elégedett volt a kenetvétel körülményeivel

Van e- igény a szűrésre?

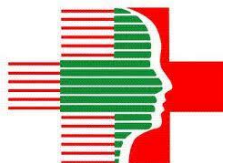
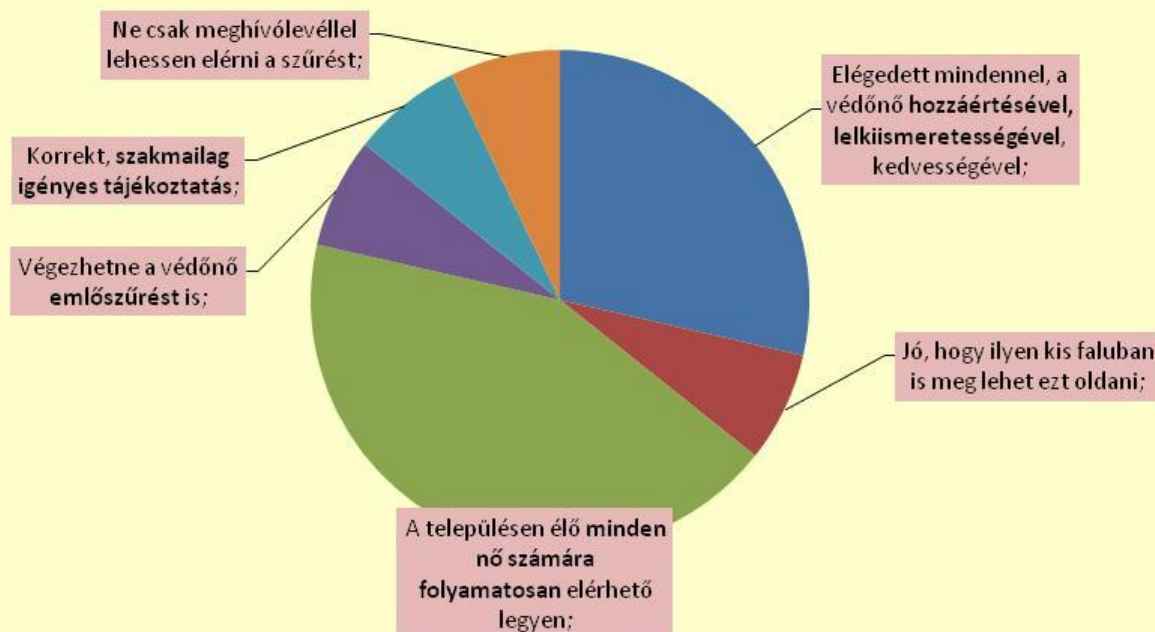
4% kellemetlen tapasztalat

99,2% részt venne máskor is a védőnői szűrésen

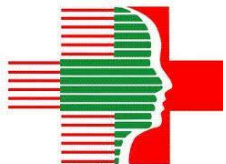
Egyéb észrevételek

A védőnői méhnyak-szűrésen részt vevő hölgyek egyéb észrevételei

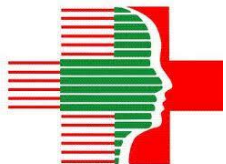
Összegzés

- Nőtt a méhnyakszűréshez való hozzáférés lehetősége a falvakban lakók számára
- Megszólította azt a réteget, akik nem járnak rendszeres szűrésre. Köztük azokat, akik több mint 3 éve nem vettek részt OEP finanszírozott szűrésen
- Bevonta a szűrésbe az alacsony iskolázottságú, hátrányosabb helyzetű lakossági réteget

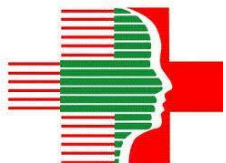
Összegzés

- Megszólította azokat, akik számára fontos, hogy nő végezze a szűrést
- Építeni tudtunk a védőnővel való korábbi kapcsolatra
- Megvalósult a nem-negatív esetek nyomon követése
- A védőnők által elért eredmények, a lakosság egyértelmű pozitív visszajelzései igazolják valamennyi résztvevőnek a várakozását.
- A védőnői szűrés jövője döntéshozóink kezében van, de elmondható, hogy a Magyarországon zajló méhnyakrák elleni küzdelem egyik útja lehet a védőnői szűrés.

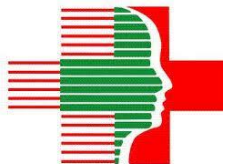

Köszönöm a megtisztelő figyelmet !

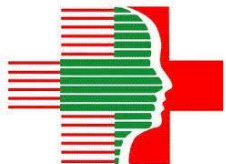
A védőnői méhnyakszűrés szervezése, végzése és napi tevékenységbe illesztése 2. blokk

Tóth Tímea védőnő

A védőnői méhnyakszűrő program eredményei, tapasztalatai

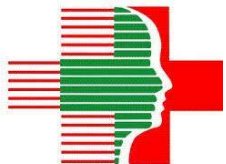
A védőnői tevékenységnek több hozzáadott értéke is volt, ezek egyike, hogy felhívták a lakosság figyelmét arra, hogy az egészségük megőrzéséért tenni is kell, legalább annyit, hogy élni kell a térítés mentes szűrővizsgálat lehetőségével.

A védőnői méhnyakszűrő program eredményei, tapasztalatai

A VMMP jó eredménnyel zárult, a szűrésre meghívót kapó nők 15,8 %-a elment a védőnőhöz szűrésre.

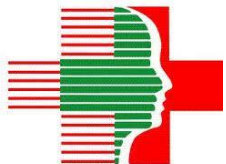
Olyan nőket is meg tudtak nyerni a szűrésre, akik régóta (10 évnél is régebben) nem voltak méhnyakszűrésen, illetve az alacsony iskolázottságú, hátrányosabb helyzetű lakossági réteget.

A keneteket értékelő citológiai laboratórium értékelése szerint a védőnői kenetvételek minősége megfelelt a szakmai követelményeknek.

A Védőnői Méhnyakszűrő Programok eredményei azt mutatják, hogy a **védőnők képesek és alkalmasak**

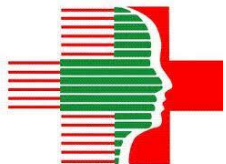
- a községben élő lakosság megszólítására
- a méhnyakszűrés (kenetvétel) elvégzésére
- a méhnyakszűrés (kenetvétel) megtanulására
- a lakosság egészségtudatos magatartásának növelésére.

A védőnő helye, szerepe a méhnyakszűrésben

A szervezett szűrés ajánlott gyakorlatának átvétele érdekében indult el a védőnők bevonását célzó VMMP. Az egészségpolitikai választás a Védőnői Szolgálatra esett, mert:

- Országos lefedettségű.
- A védőnői ellátás az egészségügyi alapellátás része.
- A védőnők felsőfokú végzettségű szakdolgozók.
- A védőnő alapfeladata tevékenységében nővédelmi feladatokat is ellát.

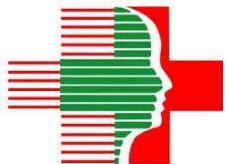

Védőnői Méhnyakszűrő Programok 2009-2012.

tapasztalatai, eredményei alapján megfogalmazódnak az alábbiak:

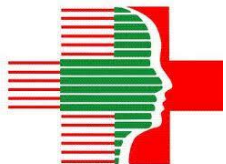
Milyen eredményeket várunk a védőnők bevonásától, a védőnői méhnyakszűréstől?

- Lakóhelyhez közel váljon elérhetővé a méhnyakszűrés
- Váljon biztosítottá a hozzáférés lehetősége
- Valósuljon meg a szűrendők személyes meghívása, és a szűrés fontosságáról történő tájékoztatás
- A szűrendők kapjanak tájékoztatást a szűrés módjáról

•Kapjanak tájékoztatást, és ösztönzést a nőgyógyászati
szakellátás igénybe vételére:

- nem-negatív kenet eredmény (daganatgyanú, gyulladás),
ill. egyéb kiszűrt esetek ne diagnosztizáljunk, szakellátásra
irányítás,
- kenet eredménytől függetlenül is nőgyógyászati panaszok
esetén szakorvosi vizsgálat szükséges.

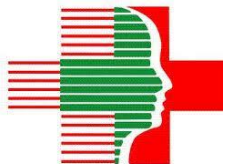

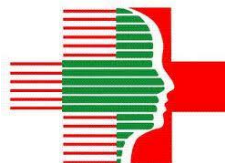
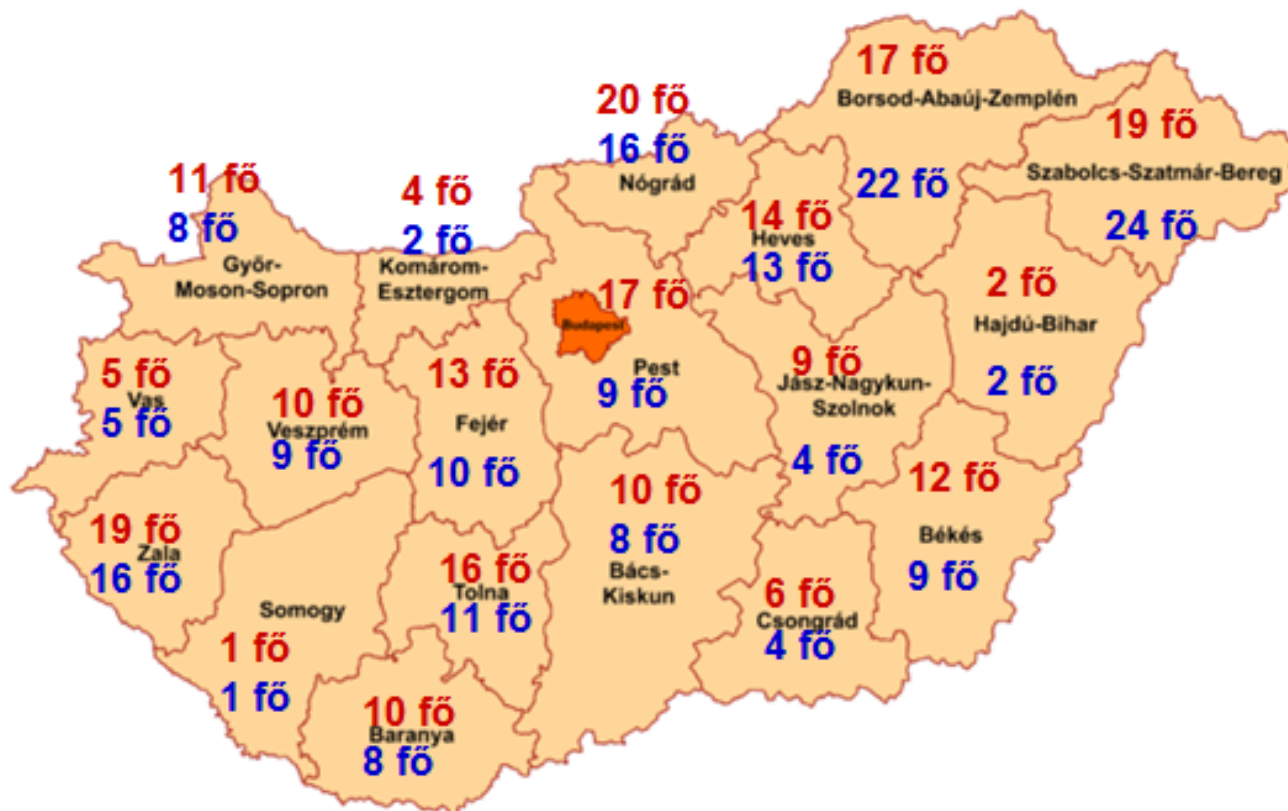
Védőnői méhnyakszűrő program védőnői

Jelenleg 285 védőnő rendelkezik ez irányú képzettséggel (a továbbképzés eredményeképp) - a főváros kivételével, az ország valamennyi megyéjében van már képzett védőnő.

A legtöbben Szabolcs-Szatmár-Bereg megyéből, Nógrád és Borsod-Abaúj-Zemplén megyéből jelentkeztek a Programra.

Védőnői Méhnyakszűrő Program védőnői (2009-2010-ben végeztek, és a VMP 2011-ben résztvettek)

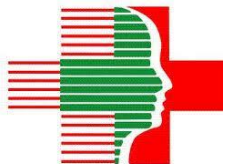

A szűrési tevékenység szervezése

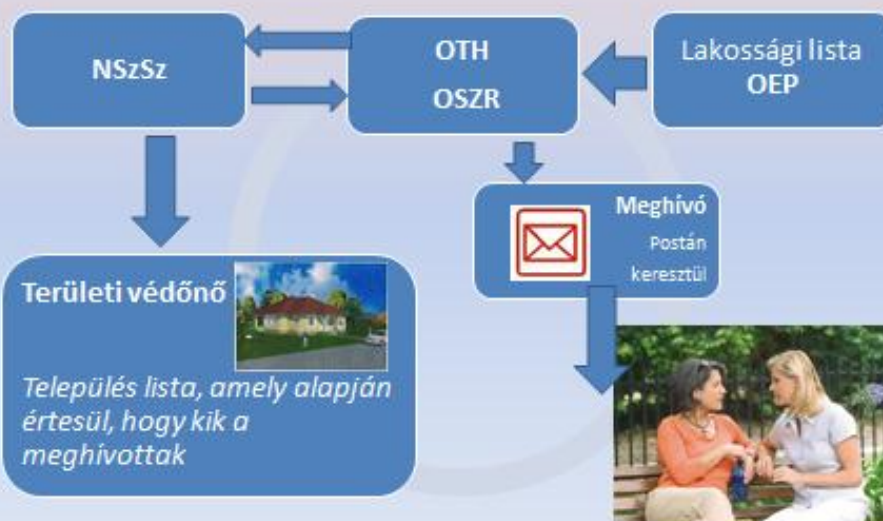
Központi, országos szervezés

- területi(közigazgatási egység)
- meghívást az NSZSZ OTH által működtetett szűrési nyilvántartás biztosítja (OEP adatbázis lakos lista)
- a területi szűrési koordinátor (Meghívó levél)

A szűrendő döntési joga, hogy a területi védőnőnél vagy szakorvosnál vesz részt a szűrésen.

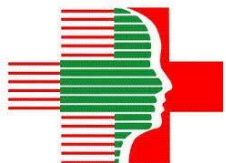
Szervezési feltételek

2013. augusztus 3.

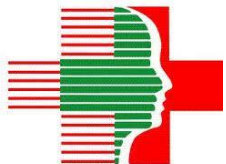
Árváné Egri Csilla
kistérségi vezető védőnő

9

Helyi szervezés-a védőnői szűrés szervezése

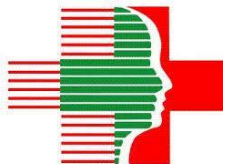
- Munkarend, munkaterv átdolgozás az új feladat elvárásainak megfelelően.
- Nővédelmi tevékenység mindennapi munkába illesztése.
- Időpont megjelölése a méhnyakszűrés végzésére már a programra jelentkezés előtt.(több védőnő esetén egymással egyeztetés)
- Információs tábla, helyi kábeltévé, újságcikk megjelentetése.
- Védőnői ellátás szolgáltatójával vezetőjével egyeztetés.

- Tájékoztató a szűrendők listájáról(OSZR kommunikációs modul)
- Szűrendők látogatása(személyes megkeresés)-heti vagy havi munkarend alkalmazása-melyet a gondozottak látogatási tervével egyeztesse a védőnő!

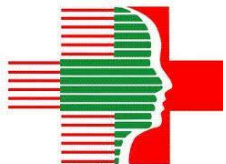
Sikeresnek azt a látogatást nevezzük, amikor közvetlen az érintett személlyel találkozunk, beszélünk.

Fontos a látogatási tevékenység dokumentálása a védőnői dokumentációba, illetve az OSZR rendszerébe történő adatszolgáltatás!

Első találkozás vagy látogatás alkalmával, fontos a pontos tájékoztatás:

- Hívja fel a figyelmet a szűrésen való megjelenés fontosságára.
- Egyeztessen időpontot (előjegyzésbe vétel).
- Kenetvételt menstruáció alatt nem lehet végezni.
- Tájékoztatás a tisztálkodás módjáról.
- Kényelmes ruházat, fehérnemű viselet a vizsgálatra felkészülve.
- A konzultatív tanácsadás lehetőségére hívja fel a figyelmet.

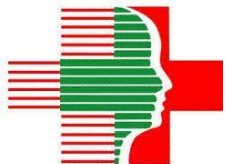

A szűrési tevékenység

**A védőnő a szűrési tevékenységet a tanácsadóban
Nővédelmi tanácsadás keretében végzi.**

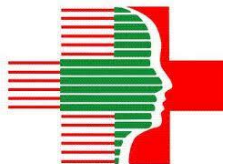
Területi védőnő feladatai a méhnyakszűrés végzésében:

1. Előkészíti a tanácsadót a szűréssel kapcsolatos tevékenységre (négy szemközti beszélgetés)
2. A méhnyakszűrés során a tisztasági előírások követése.
3. Azonosítani a szűrésre jelentkezőt (Szűréslista/Utcalista).

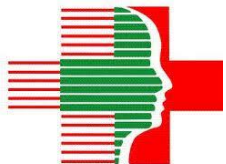
4. Felkészíteni a méhnyakszűrésre jogosult nőt a szűrővizsgálatra(tájékoztatáson alapuló beleegyezés).
Végül beleegyezést kell kérni a vizsgálat elvégzésére!
5. Adatfelvétel, a szűréshez szükséges dokumentumok kitöltése(azonosíthatóság)
6. Tárgylemez előkészítés(zsírtalanított, olvasható, pontos, azonosítható)

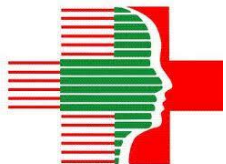
7.Cervicalis kenetvétele:

- A vizsgálandó nő előkészítése, felkészítése
- Egyszer használatos vizsgáló kesztyű használata
- Első lépés a külső nemi szervek megtekintése
- Hüvelyfeltárás, méhszáj megvilágítás, kenetvétele lehetőségének megállapítása
- Kenetvétele (Követelmény, hogy a nyakcsatorna átmeneti zónájának sejtjei a kenetben reprezentálva legyenek. A jó minőségű kenet sejtben gazdag)

A kenetvevő eszköz, döntő hatással van a kenet minőségére, értékelhetőségére!

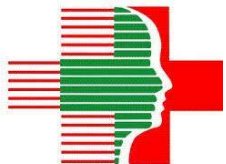

- Kenet készítésénél kívánalom a kenet vékony, egyenletes legyen és a porciófelszínről valamint a nyakcsatornából származó sejtek anyaga lehetőleg elkülönüljön).
- A kenet fixálása (azonnali fixáló spray-vel kezelni, hogy a kenet ne száradjon ki, mely a jó festődés előfeltétele)
- A speculum eltávolítása, és veszélyes hulladék gyűjtőbe tesszük.
- A nő felsegítése, tájékoztatás a további tudnivalókról.

Kenetvétel utáni teendők

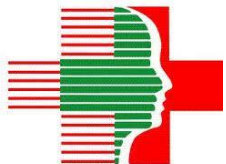
- Köszönje meg az együttműködést.
- Szűrés során használt eszközök tárolása(veszélyes hulladéokra vonatkozó előírások betartása).
- Kenetek tárolása tárgylemez tartóban(Jól zárható,törésbiztos)száraz és fénytől óvva kell tárolni.
- Kenetvétel dokumentálás, adatszolgáltatás(forgalmi napló,adatvédelmi szabályzat, OSZR rendszeren keresztül jelentés)

- Kenetek postázása(meghatározott időnként és módon).
- Tájékoztatás a méhnyakszűrés eredményéről

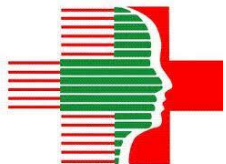
A Citológia laborból visszaérkezett kenet eredményét rögzíteni kell a szűrt védőnői egészségügyi dokumentációjában, majd a nő számára-aláírás ellenében átadjuk a „leletet” és tájékoztatjuk a további teendőkről.

Fontos, hogy a védőnő nem értékeli a leletet!

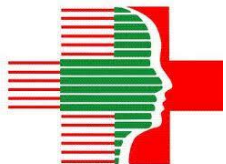

Védőnői teendők tehát:

- Negatív: 3 év múlva szűrés javasolt (tájékoztatás 3 év múlva újabb meghívást kap, ha az idő alatt bármi féle nőgyógyászati panasza lenne jelentkezzen nőgyógyásznál)
- Gyulladás miatt nőgyógyászati vizsgálat javasolt (keresse fel mielőbb a szakorvost)

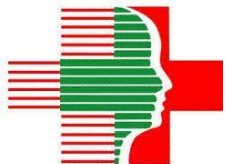
- Daganat gyanúja miatt nőgyógyászati vizsgálat kötelező(haladéktalanul tisztázó nőgyógyászati vizsgálat elvégzése szükséges)
- Ismétlés EC sejtek hiánya miatt(3 hó múlva a szűrést meg kell ismételni,időpontot máris egyeztessen)
- Értékelhetetlen, ismételni kell a kenetvétel hibája miatt (időpontot máris egyeztessen)

Együttműködés- társ szakmákkal, helyi intézményekkel, szervezetekkel, Népegészségügyi Szakigazgatási Szerveivel

Cél a részvételi arány növelése, az eredményesség és ennek

érdekében együtt kell működni a szűrésre jogosult illetékes házi orvosával és annak munkatársaival (asszisztens, ápolók), a nőgyógyász szakorvosokkal.

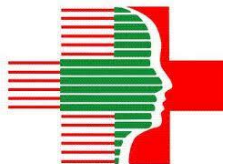

Tájékoztassuk őket a szűrési tevékenység megkezdéséről, helyi szervezéséről.

Kérjük segítő támogatásuk a szűrendő nők tájékoztatásában.

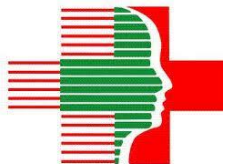
A védőnői ellátás szolgáltatójának vezetőjének tájékoztatása elsők közt kell, hogy történjen.

A nőgyógyászati szakrendeléssel egyeztessük, hogy a kiszűrt eseteket az oda irányíthatjuk –e, illetve milyen módon.

A helyi médiákban hirdetéssel felhívhatja a nők figyelmét a helyi szűrésre.

A Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szervei, a járási népegészségügyi intézetek támogatják a szűrés országos szervezését, és a helyi szűrések összehangolását. Segítő közreműködésükre lehet számítani.

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!

